

Svensk-Lettiska Föreningen Nr 1 (68) 2015, Januari

Ordförande: Martin Ancons, tel 070-292 94 80, e-post: martin@envengi.com
Redaktion: Conny Mörke, Bäverbäcksgård 15, 1 tr, 124 62 Bandhagen
tel 073- 581 77 15, e-post: conny.morke@telia.com
Postgiro: 94 86 93-7, medlemsavgift 150 kr
Hemsida: www.svensklettiska.se

Välkomna på medlemsmöte den 18 februari, 2015

Till årets första medlemsmöte har Svensk-Lettiska föreningen bjudit in Johan Eellend, säkerhetspolitisk analytiker med fokus på Östersjöområdet vid Totalförsvarets forskningsinstitut, FOI.

Temat för kvällen är:

Mjuk makt och hårda hot: den samtida säkerhetspolitiska utvecklingen i Östersjöområdet

Föredraget kommer bl a att ta upp den förändrade säkerhetspolitiska situationen i Östersjöområdet efter Rysslands annektering av Krim och Rysslands strävan att nå politiskt och ekonomiskt inflytande i Baltikum.

Efter föredraget blir det tid för frågor och mingel.

Kvällen anordnas i samarbete med Sverigeesternas Förbund.

Plats: Estniska huset, Wallingatan 34, 1tr, Stockholm

Tid: kl. 18.00

Inträde: Medlemmar 50 kr, övriga 70 kr.

Alla hjärtligt välkomna!

KALLELSE TILL SVENSK-LETTISKA FÖRENINGENS ÅRSMÖTE 2015

Plats: Lettiska Riksförbundet i Sveriges lokaler, Wallingatan 34, 5 tr.

Datum: 2015-04-28

Tid: 18.00

Efter årsmötesförhandlingarna kommer ett programinslag, vid kallelsens utskrivande ej fastställt. Efter årsmötet inbjuds till en enklare förtäring.

VÄLKOMNA!

Årsmöteshandlingarna (förvaltningsberättelse, revisorernas berättelse, verksamhetsplan med förslag till budget m.m.) kommer att finnas tillgängliga för medlemmarna på föreningens hemsida, www.svensklettiska.se fr.o.m. 150420.

I december i fjol publicerade Dianas bizness en intervju med Sveriges ambassadör i Lettland, Henrik Landerholm. Här kommer delar av intervjun i svensk översättning.

Ett glas lettiskt öl kan bana väg för lettiska livsmedel

- När konflikten i Ukraina förs på tal kan man få höra att de soldater från Väst som finns stationerade här är en garant för Lettlands säkerhet. Man kan väl tro att även utländska investeringar här har samma effekt.

- Som partner till NATO är även Sverige en garant för Lettlands säkerhet också militärt såväl med soldater, flotta som flyg. Men de svenska affärsintressena här ska inte heller värderas för lågt. Med sina 22% av de utländska investeringarna i Lettland är Sverige ledande och är den största investeraren här. Den näst största har 8%.

- Det förklaras i hög grad av de svenska bankerna här.

- Ja, men inte bara för här finns även tillverkande företag och samägda företag. Tillsammans ger svenskt kapital arbetstillfällena till mellan 15 och 20 000 invånare. Bara det svenskägda RIMI sysselsätter 5000 personer. I höstas startade Latgran ny tillverkning i Gulbene utöver dem som redan finns i Kraslava, Jaunjelgava och Jekabpils. Även i Aloja starkelsen är den största ägaren svensk och i höstas investerade dom 70 000 euro i ny teknologi.

- Det är intressant att Aloja starkelsen är världens näst största tillverkare av ekologisk stärkelse.

- Ja, otroligt! En perfekt nisch! Och svenska H&M har just öppnat sin sjätte affär i Lettland. Sverige ligger på sjätte plats bland exportländerna till Lettland och på nionde bland importländerna.

- Jag skulle just fråga om det är en adekvat position i våra ömsesidiga handelsförbindelser när man tar hänsyn till den stora närvaron av svenskt kapital här i landet.

Men visst – när jag kom hit för ett år sedan blev jag förvånad över det. Men jag vill säga att Svenska handelskammaren och Lettlands investerings- och utvecklingsmyndighet (LIAA) arbetar på att utveckla relationerna. Det är svårt att säga huruvida det där ömsesidiga handelsglaset är halvtomt eller halvfullt, men hur som helst vill jag understryka att de svenska företagen även är aktiva inom tillverkningssegmentet genom investeringar, som ger arbetstillfällena. Det framkommer inte av handelsbalansen.

Tack vare er träindustri, maskinindustri och metallbearbetning är Lettland mer framgångsrikt på den svenska marknaden. Men att den svenska exporten till Lettland har mindre omfattning har en naturlig förklaring. Våra produkter är ganska dyra, tycker letterna. Visserligen har de ett högt mervärde, som lönar sig i längden, med de kräver större omedelbara investeringar. Lettland har också viss livsmedellexport till Sverige, men kanske svenskarna i högre grad än andra föredrar livsmedel som de redan känner till sedan länge och det är inhemska produkter. Det är mycket svårt att tränga igenom denna konservatism. För det krävs mycket smart marknadsföring och varumärkes-strategi.

- Det är ju mycket personligt det man stoppar i munnen

- Det är oerhört personligt. Men det finns en sfär som inte har täckts och det är svenskens tycke för gott öl och lettiskt öl har en utsökt hög kvalitet.

- På senare tid har den förbättrats. Aldaris ändrade affärsstrategi har klart burit frukt och hantverksskickligheten smakar löftesrikt bokstavligt talat.

- Just det. Och jag ser en blomstrande marknad för ölet även i Sverige.

Foto: Maris Lazdāns

Fortsättning från föregående sida

Ett glas lettiskt öl kan bana väg för lettiska livsmedel

- Det kunde bli knepigt med ert statsmonopol.

- Ja vi har ett monopol, men det är med klara spelregler och inget knepigt med det. Statsmonopolet intresserar sig för just högkvalitativa produkter som lettiskt öl helt klart är. Bolaget följer de allmänna tendenserna inom drycker och livsmedel som just är betoning på kvalitet och mångfald. Ölet står helt enkelt i de främsta leden, och jag tror att livsmedelssegmentet kommer att följa efter. Behovet av just skickligt och innovativt skapade produkter kommer att öka. Någonstans har jag läst att ett svenskt barn måste pröva en ny maträtt så där en tjugo gånger innan barnet börjar godta den som normal mat. Det kanske inte är lika besvärligt med vuxna. Men det behövs mycket tid och god marknadsföring.

- Så de lettiska livsmedlens väg till svenska middagsbord bör gå via ett glas öl?

- Där tror jag ni träffade mitt i prick, mer exakt än det kan verka. För även konservativa konsumenter är mer öppna för drycker, särskilt nya ölsorter. Och ert goda öl skulle kunna göra er kända. Ärligt talat, svenskar vet inte ens om att det finns sådant som lettiska livsmedel och drycker. Därför ger det här möjligheter till att skapa positiva associationer – Jaha! Det är dom där med det goda ölet! Vi måste prova om de kan göra andra saker lika bra.

Översättning

Maija Grinbergs

Lasse Westman 3 december 2014

Den 3 december besökte journalisten och författaren Lasse Westman ett medlemsmöte som vi arrangerade tillsammans med Sverigeesternas förbund. Han berättade för ett sextiotal lyssnare om sin bok *Örnen har landat på en åker* där han skildrar hur esten Eduard Lepp landade på en gotländsk åker i ett stulet tyskt bombplan 1944. Familjen Lepp tog sig till Sverige per båt och man fann varandra till slut efter många och långa strapatser.

– Boken kommer ut för att uppmärksamma 70-årsminnet av den första stora flyktingströmmen i Sveriges moderna historia, berättade Lasse Westman som hade mellansonen Eero Lepp med sig på föredraget. Denne hade byggt en (tung) liten replik av det berömda Fokkerflygplanet som skickades runt i publiken.

Boken kan köpas via webbokhandlar som Bokus och Adlibris.

Malin Engstedt

FRAMSTÅENDE LETTISKA OPERASÅNGARE

För några veckor sedan kunde man läsa i The Wall Street Journal, USA, att tre lettiska operasångare skall framträda på Metropolitanoperan i New York i vår.

Marina Rebeka skall sjunga i Verdis oförglömliga La Traviata. I Puccinis romantiska men ack så sorgliga La Bohème skall Kristine Opolais medverka. Vi hörde henne för övrigt nyligen i Stockholm, nämligen på Nobelkonserten i december. Elina Garanca, som ju sjungit Bizets temperamentsfulla Carmen flera säsonger i USA, skall framträda i den rollen igen.

Inte nog med det. Dirigenten Andris Nelsons - gift med Kristine Opolais - och violinisten Gidon Kremer - grundare av kammarorkestern Kremerata - skall båda framträda på Carnegie Hall i vår. Och, Lettlands eminente tenor Aleksandrs Antonenko skall medverka i Verdis fruktansvärda drama Otello till hösten.

Det är bara att konstatera att sång och musik är något det lettiska folket har i blodet.

Diana Krumins Engstedt

Intervjuer av letter som kom som flyktingar till Sverige 1944/1945.

Lettiska Pensionärsföreningen beslöt för ett par år sedan att genomföra följande projekt: man gav en lettisk journalist, Dagnija Lapsa, i uppdrag att mot ersättning intervjua de gamla lettiska flyktingarna i Sverige. Vi ville veta hur de hade flytt från hemlandet Lettland, hur de kommit till Sverige, hur de tagits emot i Sverige, hur de lärt sig språket, hur de ordnat bostad och arbete och om de är nöjda med att de stannat kvar här. En del flyktingar fortsatte ju efter några år till USA och Kanada.

Pensionärsföreningen har 92 medlemmar, 62 har hittills blivit intervjuade. Alla berättelser har spelats in och skrivits in på dator. Några medlemmar är kvar att intervjua men de som är 90 år och däröver har i vissa fall fått så dålig hälsa att de tyvärr inte orkar tala längre, en del vill inte. De senare menar att deras upplevelser av flykten var så svåra att de kan inte och vill inte minnas. Det får man ha respekt för.

Pensionärsföreningen är synnerligen nöjda med att en så stor procent av medlemmarna velat delge sina intryck och upplevelser. Deras ögonvittnesskildringar är ovärderliga för det lettiska folkets historieskrivning om andra världskriget och dess följder.

Om vi får möjlighet att anskaffa medel för en översättning av berättelserna till svenska tror vi att materialet skulle platsa också i den historieskrivning som förr eller senare måste komma i Sverige om hur man hanterade de baltiska flyktingarna.

Sågas bör att man redan under 90-talet genomförde intervjuer av en del letter, de mer "synliga" familjerna i Sverige, under ledning av professor Mara Zirnite från Institutet för muntlig historiedokumentation i Riga. Familjerna fick berätta sin livs historia från födelsen. Även barn och barnbarn till flyktingar utfrågades. Dessa intervjuer har sammanställts i en bok med titeln "Vi kom inte till Sverige för att bli svenskar". Vad som skall ske med Pensionärsföreningens intervjuer är ännu inte bestämt förutom att materialet skall lämnas till ett svenskt och ett lettiskt arkiv för framtida forskning.

Diana Krumins Engstedt

Ordförande i Lettiska Pensionärsföreningen i Stockholm

12/16/2014

Ambassadör Bachman ger ut "Righteous among the Nations" priset

Tidigare idag lämnade ambassadör Bachman över priset "Righteous among the Nations" till Dagnija Waern, dotter till Karl Western (Karlis Vestens) som inte längre är med oss.

Med enastående mod och initiativförmåga räddade Karl Western judar i Lettland från en säker död under det andra världskriget genom att riskera sitt eget liv. Må minnet av denne verkliga hjälte tjäna som ett exempel för oss alla!

Israels ambassad i Sverige

I föreningens medlemsblad nr 3 2014 finns mer att läsa om vår kontakt med Israels ambassad.

